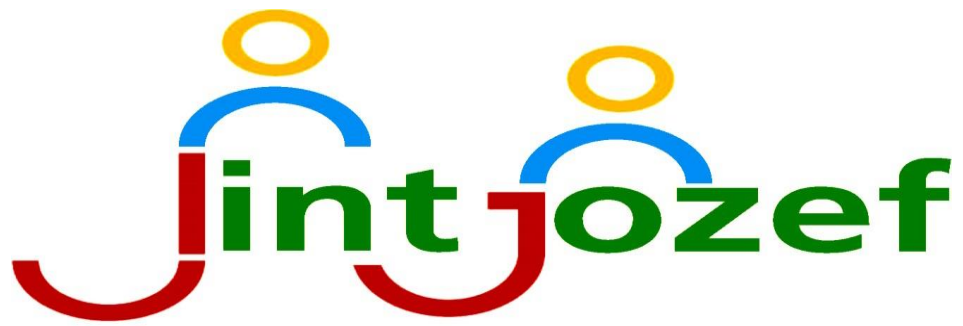
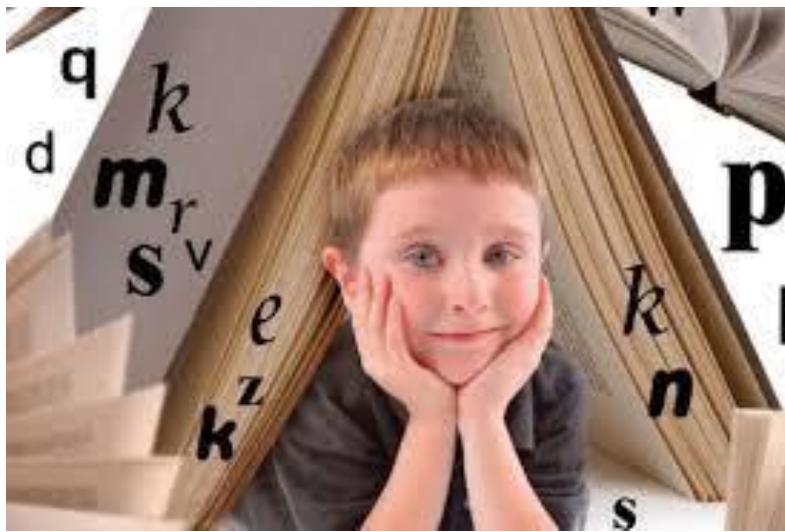

**school voor
katholiek basisonderwijs**

dyslexie

Inhoudsopgave

Wat is dyslexie?	3
Signalering en begeleiding	3
Vermoeden Ernstige dyslexie	5
Doorgaande lijn voor de begeleiding van kinderen met leesproblemen en dyslexie	6

Bijlagen

Afsprakenkaart dyslexie

Wat is dyslexie?

Op de Sint Jozefschool werken we met het Protocol leesproblemen- en dyslexie van het Expertisecentrum Nederlands (www.expertisecentrumnederlands.nl). Daarin is de officieel in Nederland gehanteerde definitie van dyslexie opgenomen:

Dyslexie is een specifieke lees- en spellingstoornis met een neurobiologische basis, die wordt veroorzaakt door cognitieve verwerkingsstoornissen op het raakvlak van fonologische en orthografische taalverwerking. Deze specifieke taalverwerkingsproblemen wijken proportioneel af van het overige cognitieve, en met name taalverwerkingsprofiel en leiden tot een ernstig probleem met het lezen en spellen van woorden ondanks regelmatig onderwijs.

Dit specifieke lees- en spellingprobleem beperkt in ernstige mate een normale educatieve ontwikkeling, die op grond van de overige cognitieve vaardigheden geïndiceerd zou zijn (Blomert, 2006b).

Signalering en begeleiding.

Doel van het lees-en spellingonderwijs op de St Jozefschool is bij de CITO toetsen minmaal 75% van de kinderen op de DMT en CITO Spelling een score van minimaal B II of hoger.

Ons schoolbeleid is om op een handelingsgerichte wijze kinderen met leesproblemen en dyslexie zo goed mogelijk op te vangen in het onderwijs:

1. Zo snel mogelijk bereiken van een zo hoog mogelijk niveau van technisch lezen en spellen.
2. Voorkomen dat de dyslexie een belemmering vormt op de ontwikkeling in andere vakgebieden.
3. Voorkomen of verminderen van sociaal-emotionele gevolgen van de lees-en spellingproblemen. Leren omgaan met dyslexie.

We kijken naar de vier belangrijke signalen bij toetsmomenten:

1. **risicoscreening** van de oudste kleuters,
2. **herfstsignalering** groep 3, E-scores bij de **CITO**, in januari/februari en juni, bij de DMT en/of spelling groep 3 en 4),
3. **hardnekkigheid**, onvoldoende vooruitgang, bij voldoende systematische en handelingsgerichte hulp op zorgniveau 2 en 3 van de leerkracht (handelingsplan een jaar),
4. een **discrepantie** tussen enerzijds spelling en lezen en anderzijds rekenen/wiskunde en begrijpend lezen resultaten.

Daarnaast kunnen er aanwijzingen zijn zoals:

- o familiair voorkomen,
- o moeite met onthouden van namen, kleuren, dagen, maanden,
- o het blijvend spiegelen van cijfers en letters (p,d,b) en het blijvend omdraaien van getallen,
- o automatiseringsproblematiek bij optellen en aftrekken onder de tien,
- o moeite met het aanleren van de tafels,
- o op een later moment moeite met het leren van topografische kennis en een vreemde taal.

Begeleiding

Na jarenlange ervaring met ons huidige beleid, dat meer curatief is dan preventief, willen we vanaf 2018-2019 meer in gaan zetten op een preventieve aanpak.

Bouw is een computergestuurd interventieprogramma om problemen met leesachterstanden, laaggeletterdheid en dyslexie effectief terug te dringen. Hierdoor kunnen leesproblemen bij risicoleerlingen in groep 2 t/m 4 voorkomen worden.

Bij Bouw wordt gebruik gemaakt van de inzet van de leerkracht en de tutor (oudere leerling, grootouders en/of ouders). De tutor hoeft zelf geen professionele achtergrond te hebben: de inhoudelijke kennis die nodig is om te leren lezen is in het programma opgenomen

(<http://masterplandyslexie.nl/nl/pages/faq#faqitemid40>).

Leerkrachten bespreken met ouders hun zorgen over de lees- en spellingontwikkeling. Leerkrachten zullen handelingsgericht gaan werken om te komen tot een verdere ontwikkeling op lees- en spellinggebied.

Deze zorg wordt ook gedeeld met de leesspecialist en intern begeleider. Bij ernstige en hardnekkige lees-spellingproblematiek wordt steeds meer gedacht aan dyslexie.

We werken bij de signalering en begeleiding op drie niveaus.

Ondersteuningsniveau	Stappen	Hulp op dit niveau
Niveau 1 Goed lees-en spellingsonderwijs in klassenverband. 75% van de leerlingen	1. Kwaliteit instructiegedrag en klassenmanagement. 2. Juist gebruik van effectieve methodes. 3. Gebruik van het leerlingvolgsysteem.	Goed lees-en spellingsonderwijs met aandacht voor verschillen in leerbehoeften.
Niveau 2 Intensiveren door 'stapelen': meer instructie en meer leertijd. Extra ondersteuning in de klas door de leerkracht, komt bovenop niveau 1. Ongeveer zwakste 25 %	4. Vaststellen van potentiële uitvallers en voldoende begeleiding op maat van de leerling in de groep.	Intensivering van lees-en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie-en oefentijd (45 min per week) Preventief kan hiervoor de methode Bouw worden ingezet (45 min per week).
Niveau 3 Specifieke interventies worden ondersteund door ib-er of dyslexiespecialist. Ongeveer zwakste 10%	5. Vaststellen leerlingen met ernstige lees- en spellingproblemen en instructie individueel of in een kleine groep (max 4 leerlingen). 6. Vaststellen van de achterstand en hardnekkigheid: vermoeden van dyslexie.	Verdere intensivering van het lees-en/of spellingonderwijs door inzet van specifieke interventies. De methode Bouw wordt ingezet (60 minuten per week)
Niveau 4 Diagnostiek en behandeling in zorginstituut. Ongeveer zwakste 4 %	7. Vaststellen van dyslexie door onderzoek. 8. Gespecialiseerde dyslexiebehandeling.	Externe behandeling. -Samenwerking en overleg met de externe EED-zorg. -School is en blijft verantwoordelijk voor het onderwijs, ook gedurende de periode van EED-zorg.
Coachen van leerlingen met lees-en spellingproblemen en dyslexie vanaf groep 5-8 • Na de terugkeer vanuit EED-zorg (zowel wanneer er geen diagnose EED gesteld is, als wanneer de diagnose wel gesteld wordt en het kind behandeld is), is de school er verantwoordelijk voor dat de leerling ondersteuning krijgt. De zorgaanbieder biedt de school een op maat geformuleerd handelingsgericht advies aan. • Ondersteuning blijven bieden, minstens op ondersteuningsniveau 1 en 2, om aan de onderwijsbehoeften van de leerling te kunnen voldoen binnen de verantwoordelijkheden die school heeft om passend onderwijs te bieden.		

Bouw voldoet aan de eisen van ondersteuningsniveau 3

Het is een gestandaardiseerd programma dat vroegtijdig en langdurig kan worden ingezet op niveau 3. Er worden (deel)toetsen afgenomen waarmee nagegaan kan worden wat een leerling beheerst.

Deze tussentoetsen worden afgenomen onder supervisie van de leerkracht, dyslexiespecialist of de intern begeleider: zij blijven immers verantwoordelijk voor de beginnende leesontwikkeling van de leerlingen in de klas. Als een leerling ondanks intensief werken met Bouw geen of nauwelijks vooruitgang laat zien bij tussentijdse observaties en hoofdmetingen, is het op basis van de digitaal opgeslagen gegevens aantoonbaar dat de school heeft voldaan aan zijn zorgplicht op niveau 3 en kan

de leerling worden aangemeld voor de vergoedingsregeling dyslexie. Mits structureel zowel op school als thuis twee keer 15 minuten per week is geoefend (60 minuten per week)!

De school zal in voorkomende gevallen informatie over dyslexie meegeven om ouders inhoudelijk te informeren. Ouders kunnen o.a. informatie vinden op: www.masterplandyslexie.nl, www.klokhuis.nl, www.balansdigitaal.nl/stoornis/dyslexie/, en www.braams.nl.

Vermoeden Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)

Door de gemeente wordt diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie volledig vergoed.

Ernstige dyslexie wil zeggen dat er bij deze kinderen:

- sprake is van drie achtereenvolgende (hoofdmeet)momenten een E score (op de CITO toetsen) met lezen en er gedurende een jaar sprake is van extra ondersteuning op niveau 2 en 3

Met deze resultaten kunnen kinderen in aanmerking komen voor een vergoed onderzoek. De start van dit onderzoek gebeurt meestal in groep 4 omdat er dan voldaan wordt aan een van de criteria (ondersteuning op niveau 2 en 3 gedurende een jaar, waarmee de hardnekkigheid is aangetoond).

Het aanvragen van een onderzoek verloopt via de ouders. Zij melden hun kind aan bij de dyslexiebehandelaar. Braams of Leestalent kunnen worden aangeraden, omdat zij (bij ernstige, enkelvoudige dyslexie) de behandelingen laten plaatsvinden op school.

Ouders hebben hierin vrije keuze, mits de zorgaanbieder is aangesloten bij het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie www.nkd.nl/clienten/.

Na het aanvragen van het onderzoek door ouders, wordt school benaderd voor het zenden van extra informatie. IB/leerkrachten vullen samen de formulieren in vanuit het onderzoeksbureau, aangevuld met de schriftelijke gegevens van Bouw W (computeruitdraai van de oefengegevens en toetsen uit Bouw). De formulieren worden retour gestuurd aan ouders. Ouders zorgen dat de formulieren bij het onderzoeksbureau worden ingeleverd.

Dyslexieverklaring

De behandeling via start na het verkrijgen van een dyslexieverklaring. De gemeente vergoedt de kosten van de dyslexieverklaring; onderzoek en behandeling. Onderzoeksverslag en dyslexieverklaring worden door de leerkracht in ParnasSys gehangen.

De intern begeleider zorgt ervoor dat op de leerlingkaart achter de naam van de leerling zichtbaar is dat dyslexie is vastgesteld met het jaar.

Doorgaande lijn voor de begeleiding van kinderen met leesproblemen en dyslexie.

Algemeen

De leerkracht is de eerstverantwoordelijke voor het onderwijs en de zorg aan de kinderen. Door middel van een zorgvuldige overdracht die ieder jaar plaats vindt voor aanvang van het schooljaar, worden gegevens over kinderen overgebracht van het ene leerjaar naar het andere. Omdat wij gedigitaliseerde toetsen gebruiken, is deze informatie door de jaren heen toegankelijk voor de verschillende leerkrachten die lesgeven aan hetzelfde kind. Daarnaast wordt binnen de school de doorgaande lijn voor zorgleerlingen bewaakt door de intern begeleider. Zij voert door de jaren heen de gesprekken met de leerkrachten en ouders en volgt de toetsresultaten. Zij zorgt ervoor dat kennis niet verloren gaat en informatie toegankelijk blijft. De specifieke aanpak geldt niet alleen voor kinderen met een dyslexieverklaring maar zo nodig ook voor kinderen met vermoedens van dyslexie. De leerkracht stelt, ondersteund door de dyslexiespecialist of intern begeleider een handelingsplan op, dat in principe in de groep wordt uitgevoerd. Voor een groepje kinderen met eenzelfde problematiek wordt een groepshandelingsplan opgesteld. Ouders worden over de inhoud en looptijd van een handelingsplan geïnformeerd. Ouders kunnen zo nodig gevraagd worden om te participeren in de uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot spelling en voorbereiden van teksten voor de zaakvakken. Ons uitgangspunt bij de afname van periodieke toetsen is dat dyslectische leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig de onderdelen van een toets maken. Daarnaast passen wij waar nodig de toetsen aan, aan de mogelijkheden van de kinderen. Bij methodegebonden toetsen kunnen hulpmiddelen als kladpapier, opzoekboekjes, tafelkaart of rekenmachine toegestaan worden. Bij de CITO toetsen houden wij ons aan de richtlijnen van CITO en het toetsbeleid van onze Stichting 'De Groeiling'. In incidentele gevallen kunnen er gemotiveerd andere afspraken gemaakt worden. Denk hierbij aan kinderen met een ontwikkelingsperspectief (OPP).

Tal van compenserende en dispenserende maatregelen behoren tot de mogelijkheden: tijdsverlenging bij toetsen waarbij veel gelezen en geschreven moet worden, flexibel omgaan met spellingfouten, eventueel mondeling afnemen van toetsen, speciale voorzieningen, uitvergroten van toetsen op A3, een tafelkaart bij automatiseringsproblemen, het inzetten van de computer of dyslexiesoftware.

De school houdt rekening met deze kinderen bij het maken van de eindtoets. Het uitgangspunt is dat de kinderen deze toetsen op eigen kracht maken, dus zelfstandig, zonder steun van buiten en met extra tijd. We geven de dyslectische kinderen tijdscompensatie.

De school volgt ook hier de richtlijnen van CITO bij afname van de eindtoets.

Bouw zetten we preventief in. Dit betekent dat de kinderen die in groep 2 in januari op de risicoscreening opvallen besproken worden met leerkracht, dyslexiespecialist en intern begeleider. Ook de kinderen die begin groep 3 opvallen bij de herfstsignalering worden besproken. Er wordt beslist of Bouw wordt ingezet ter ondersteuning van zorgniveau 2 of 3.

Schematisch ziet de doorgaande lijn van signalering en begeleiding van kinderen met leesproblemen en dyslexie er als volgt uit:

Kleutergroep	
Signaal: risicoscreening volgens toetskalender.	
Genetische factoren	Er komt dyslexie in de familie voor. Er komen lees- en spellingsproblemen voor in de familie.
Spraak- en taalontwikkeling	De spraak-taalontwikkeling verloopt traag of had een moeizame start (VVE). Moeite met uitspraak van woorden, bepaalde klanken. Moeite met het maken van goede zinnen. Kleine woordenschat. Taalaanbod thuis is mogelijk onvoldoende. Interesse in lezen en schrijven is minimaal of komt zeer moeizaam op gang.
Fonologisch en fonemisch bewustzijn	De leerling heeft moeite met één of meer van de onderstaande activiteiten: • Auditieve analyse: het 'hakken' van gesproken woorden in kleinere stukjes (letters of lettergrepen). • Auditieve synthese: het 'plakken' van losse klanken of lettergrepen tot een gesproken woord. • Foneemmanipulatie: het verklanken van een woord als bepaalde klanken worden weggelaten of toegevoegd. Bijvoorbeeld: als we van het woord 'been' de /b/ weghalen, welk woord houden we dan over? • Foneemidentificatie: eerste letter van een naam, het herkennen van een bepaalde klank in een woord. Bijvoorbeeld: op welk plaatje zie je een woord dat begint met de 'b' van 'boek'?
Letterkennis	De leerling heeft moeite met het onthouden van letter-klankkoppelingen. Zwakke passieve en actieve letterkennis.
Benoemsnelheid	De leerling heeft moeite met het zo goed en snel mogelijk benoemen van een reeks letters, kleuren of afgebeelde objecten.
Nonwoord repetitie	De leerling vindt het moeilijk om onzinwoorden correct na te zeggen.
Bij algemene lesactiviteiten	• Er is sprake van hoorproblemen. • Het kind beheerst de Nederlandse taal onvoldoende of en ook NT2 • Niet begrijpen van complexe vragen, terwijl ze het antwoord wel weten. • Moeite met het automatiseren (kleuren, dagen van de week, namen, versjes, liedjes). • Moeite met begrijpen van een verhaal. • Moeite met rijmen. • Problemen met het ordenen van objecten. • Woordvindingsproblemen (het niet op woorden kunnen komen). • Trage verwerking van (talige) informatie als gevolg van een algemeen automatiseringsprobleem. De prestaties nemen zichtbaar af bij dubbeltaken en werken onder tijdsdruk. • Moeite met onthouden van meervoudige instructies, terwijl ze de afzonderlijke taken wel kunnen uitvoeren. Dit heeft te maken met een beperkt korte termijngeheugen.

Preventieve begeleiding met Bouw na de risicoscreening groep 2	
Taken leerkracht	De leerkracht bespreekt de start van Bouw met de ouders. Bespreekt de leesontwikkeling met kind en ouders. Zet het handelingsplan in ParnasSys voor de leerling met een dyslexiedossier.
Taken Bouw coördinator	• Aanmelden van leerlingen via https://klantportal.lexima.nl/ • Regelen leerlingtutor; 1 vaste tutor gekoppeld aan 1 leerling. • Begeleiden tutores; instructie voor start met Bouw (m.b.v. de demo) en begeleiding tijdens uitvoeren van Bouw. • De Bouwcoördinator informeert ouders over het programma Bouw.
Duur van Bouw	Het Bouw programma wordt altijd helemaal afgerond om de gerealiseerde ontwikkeling vast te houden.
Devices	IPads van school. Lap-top van school.
Ruimte	Centrale hal van school, gereserveerd voor Bouw
Frequentie begeleiding op school	De begeleiding is 2x15 minuten per week op dinsdag van 13.15 tot 13.30 en vrijdag van 8:30 tot 8:45.
Frequentie begeleiding thuis	De begeleiding is 2x15 minuten op vaste momenten in de week. <i>Opmerking: als de hulp valt onder zorgniveau 2 is 45 minuten per week voldoende, 1 keer thuis oefenen is dan voldoende.</i> Als de begeleiding thuis problemen oplevert, is het mogelijk dat iemand uit de thuissituatie de begeleiding onder schooltijd op school doet met een laptop van school (zorgplicht).
Tutor school	Leerlingen uit groep 7 en 8 met voldoende motivatie om een kind te helpen bij de leesontwikkeling. Eventueel de tweede helft van het jaar ook groep 6. Een leerling is minimaal voor een periode tussen twee vakanties tutor.
Tutor thuis	Iemand die functioneel geletterd is en de klanken goed kan uitspreken.
Toetsen	De leerkracht neemt deze af. • Bij toetsen wordt de tijd in principe ingesteld op beperkt (nauwkeurigheid en tempo lezen = automatisering). • Alleen bij leerlingen met een trage verwerkingssnelheid, faalangst, spanning bij tijdsdruk wordt de tijd op onbeperkt gezet. • Op basis van de correctheid en reactiesnelheid wordt bepaald of er herhalingslessen nodig zijn of dat de leerling door mag naar het volgende niveau. • Voor een tweede afname van de toets wordt gekeken of alle herhalingslessen zijn gedaan (zichtbaar in Mijn voortgang).
Evaluatie door Bouw coördinator	Tussendoor kijken in het systeem naar de begeleiding thuis : • uitvoering Bouw, de frequentie van oefenen. • indien nodig neemt de Bouw coördinator contact op met de ouders. Voor elke vakantie een bijeenkomst met tutores: • Hoe loopt het? Waar loop je tegenaan? • Hoe ervaart de leerling het Bouw -lezen? Hoe is de motivatie? • Hoe ervaart de tutor het begeleiden van het Bouw -lezen? Is er voldoende motivatie om nog een periode door te gaan?
Evaluatie door leerkracht	Afnemen toetsen en terugkoppelen van resultaten aan ouders wordt gedaan door de leerkracht of Bouwcoördinator. Tijdens oudergesprekken door leerkracht: • Hoe verloopt het Bouw lezen thuis? • Is hun kind nog gemotiveerd? • Verloop van de leesontwikkeling bespreken. Tijdens signaleringsgesprekken en OHGW gesprekken met intern begeleider: • Verloop leesontwikkeling op basis van de resultaten KIIK! registraties.

Groep 3	
Vaardigheid	Signaal; Lees- en spellingproblemen herkennen
Fonemisch bewustzijn	Begin schooljaar • Analyseren van woorden ('hakken') in losse klanken verloopt traag en/of foutief. • Samenvoegen van losse klanken tot een woord ('plakken') verloopt traag en/of foutief. • Aangeven van de positie van een klank in een woord lukt niet of verloopt moeizaam. Oktober/november • Hersynthetiseren van een woord als bepaalde klanken worden weggelaten of toegevoegd lukt niet of verloopt moeizaam.
Letterkennis	• Letters worden traag en/of foutief benoemd (fonementoets)
Lezen	Januari/einde schooljaar • Woorden worden traag en/of fout gelezen (DMT) • Lang spellend lezen of vroeg radend lezen (DMT/AVI) • Lezen van teksten verloopt niet vloeiend (AVI)
Spellen	• Letters (grafementoets) en/of woorden worden traag en/of fout gespeld (letters weglaten, toevoegen, verwisselen). • Kennis van spellingregels en -patronen wordt niet goed toegepast. • Schrijfactiviteiten worden moeizaam/traag uitgevoerd. • Spellingregels worden niet/moeizaam geautomatiseerd. • Fouten worden niet gecorrigeerd door de leerling zelf.
Aandacht vraagt	• Lees- en spellingproces • NT2

Preventieve begeleiding met Bouw na de herfstsignaleringsgroep 3	
Taken leerkracht	De leerkracht bespreekt de start van Bouw met de ouders. Bespreekt de leesontwikkeling met kind en ouders. Zet het handelingsplan in ParnasSys voor de leerling met een dyslexiedossier.
Taken Bouw coördinator	• Aanmelden van leerlingen via https://klantportal.lexima.nl/ • Regelen leerlingtutor; 1 vaste tutor gekoppeld aan 1 leerling. • Begeleiden tutores; instructie voor start met Bouw (m.b.v. de demo) en begeleiding tijdens uitvoeren van Bouw. • De Bouwcoördinator informeert ouders over het programma Bouw.
Duur van Bouw	Het Bouw programma wordt altijd helemaal afgerond om de gerealiseerde ontwikkeling vast te houden.
Devices	IPads van school. Lap-top van school.
Ruimte	Centrale hal van school,
Frequentie begeleiding op school	De begeleiding is 2x15 minuten per week op dinsdag en donderdag van 8:30 tot 8:45.
Frequentie begeleiding thuis	De begeleiding is 2x15 minuten per week. <i>Opmerking: als de hulp valt onder zorgniveau 2 is 45 minuten per week voldoende, 1 keer thuis oefenen is dan voldoende.</i> Als de begeleiding thuis problemen oplevert, is het mogelijk dat iemand uit de thuissituatie de begeleiding onder schooltijd op school doet met een laptop van school.
Tutor school	Leerlingen uit groep 7 en 8 met voldoende motivatie om een kind te helpen bij de leesontwikkeling. Eventueel de tweede helft van het jaar ook groep 6. Een leerling is minimaal voor een periode tussen twee vakanties tutor.
Tutor thuis	Iemand die functioneel geletterd is en de klanken goed kan uitspreken.
Toetsen	De leerkracht of Bouwcoördinator neemt deze af. • Bij toetsen wordt de tijd in principe ingesteld op beperkt (nauwkeurigheid en tempo lezen = automatisering). • Alleen bij leerlingen met een trage verwerkingssnelheid, faalangst, spanning bij tijdsdruk wordt de tijd op onbeperkt gezet. • Op basis van de correctheid en reactiesnelheid wordt bepaald of er herhalingslessen nodig zijn of dat de leerling door mag naar het volgende niveau. • Voor een tweede afname van de toets wordt gekeken of alle herhalingslessen zijn gedaan (zichtbaar in Mijn voortgang).
Evaluatie door Bouw coördinator	Tussendoor kijken in het systeem naar de begeleiding thuis : • uitvoering Bouw, de frequentie van oefenen • indien nodig neemt de Bouwcoördinator contact op met de ouders. Voor elke vakantie een bijeenkomst met tutores: • Hoe loopt het? Waar loop je tegenaan? • Hoe ervaart de leerling het Bouw -lezen? Hoe is de motivatie? • Hoe ervaart de tutor het begeleiden van het Bouw -lezen? Is er voldoende motivatie om nog een periode door te gaan?
Evaluatie door leerkracht	Tijdens oudergesprekken door leerkracht: • Hoe verloopt het Bouw lezen thuis? • Is hun kind nog gemotiveerd? • Verloop van de leesontwikkeling bespreken. Tijdens signaleringsgesprekken en OHGW gesprekken met intern begeleider: • Verloop leesontwikkeling op basis van de methodetoetsen LIJN 3 en DMT

Groep 4-8	
Vaardigheid	Signaal: Lees- en spellingproblemen herkennen
Lezen	• Woorden worden traag en spellend gelezen. • Woorden worden radend gelezen.* • Woorden worden fout gelezen (bijv. delen van woorden weglaten of woorden die hetzelfde klinken door elkaar halen). • Lezen van teksten verloopt niet vloeiend. • (Stil)lezen van teksten bij andere vakken verloopt traag. • Vermijdingsgedrag bij en/of een hekel aan hardop lezen.
Spellen	• Woorden worden fout gespeld. • Woorden worden traag gespeld. • Kennis van spellingregels en -patronen wordt niet goed toegepast. • Schrijfactiviteiten worden moeizaam/traag uitgevoerd. • Spellingregels worden niet/moeizaam in schrijfactiviteiten toegepast. • Fouten worden niet gecorrigeerd door de leerling zelf. • Geen inzicht in de opbouw van het spellingsysteem.
Aandacht vraagt	• Bouw behandelt de lesstof tot M4 niveau (woordniveau/DMT). Zit een kind al tegen dit niveau (DLE DMT 15) aan dan is het starten van Bouw niet zinvol. • Sluit het programma nog aan bij de leeftijd (vindt de leerling het niet te kinderachtig?)* ** * • Woordlezen (DMT). • Lees- en spellingproces. • NT2.

Dyslexie begeleiding na Bouw groep 4-8	
Taken leerkracht Groep 4-8	• De leerkracht bespreekt de begeleiding met de ouders. • Bespreekt de leesontwikkeling met kind en ouders (CITO lees-en spellingtoetsen). • Zet het handelingsplan in ParnasSys voor de leerling met een dyslexiedossier. • Zorgt voor een goede, warme overdracht richting de volgende collega's. • Leerkracht groep 8 draagt een dyslectische leerling die de basisschool verlaat op een passende wijze over aan het voorgezet onderwijs.
Groep 5	• De blijvend zwakke lezers beginnen behoefte te krijgen aan leesondersteuning van de zaakvakteksten. • Ook andere compensatiemechanismen worden belangrijk, bijvoorbeeld een ruimere lees- en verwerkingstijd.
Groep 6-7-8	• In de groepen 6 t/m 8 blijven wij zoveel mogelijk doorgaan met de extra ondersteuning op het gebied van lezen en spelling. Niet aflatende handelingsplanning en extra leerhulp heeft veel waarde. • Wel moeten we goed in de gaten houden dat de kinderen plezier blijven houden in het lezen. • Bij dyslectische kinderen zal de leerkracht zich meer richten op compensatie en dispensatie (compensatie: bijvoorbeeld meer tijd voor een toets en dispensatie: mondelinge toets i.p.v. schriftelijk). • "Meer tijd" en "minder werk met een goed kwalitatief niveau" zijn hier nu de twee hoofdmaatregelen. • Het stimuleren van acceptatie en leren omgaan met dyslexie is het andere hoofdonderwerp waarvoor de leerkracht zich gesteld ziet.

Leren omgaan met dyslexie

De school probeert bij dyslectische kinderen (gaandeweg) de acceptatie en het zelfverantwoordelijk handelen te stimuleren en te ondersteunen. Het kind moet leren omgaan met de beperking in zijn cognitief presteren en de belemmeringen die dit tot gevolg heeft in de verdere schoolloopbaan.

Dyslectische kinderen hebben baat bij het onderkennen en accepteren van hun leerproblemen. Dit om verdere teleurstelling en frustratie te voorkomen. De kinderen krijgen handreikingen om te leren omgaan met dyslexie. Dit kan door de kinderen te informeren over de oorzaken en de effecten van de leerproblemen. De school beschikt over documentatiemateriaal rond dyslexie om kinderen in de gelegenheid te stellen een spreekbeurt te houden of een werkstuk te maken over deze problematiek.